Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 211. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ВЕРЕСНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 30, 1978 No. 211. VOL. LXXXV.

ПАПА ІВАН ПАВЛО І ПОМЕР ВІД СЕРЦЕВОЇ АТАКИ

Папа Іван Павло І вкоротці після вибору на Апостольський престіл.

Рим, Італія. — В п'ятницю ранком, 29-го вересня ц. р., як це число йшло до друку, пресові агенства повідомили, що новообраний Папа Іван Павло І, який був обраний на це становище 34 дні тому курією кардиналів, помер нагло у сні минулої ночі.

Папу знайшов мертвим у ліжку його секретар. В кімнаті світилося світло і виглядало, що Покійний Папа читав книжку. Папський лікар, який зараз був покликаний до папської палати, ствердив, що смерть, правдоподібно, наступила о год. 11-ій вечора 28-го вересня.

Ватиканські чинники подали до відома, що тіло Папи Івана Павла І буде виставлене в Апостольському палаці, який знаходиться біля базиліки св. Петра, а великі входові двері базиліки будуть закриті до часу похоронів.

Смерть Папи Івана Павла І викликала не тільки жаль, але й глибоке зворушення у цілому світі.

До чергового конкляве керівництво Римо-Католицькою Церквою знову перебрав у свої руки кардинал Жан Війо, секретар стану, який керуватиме усіми справами Церкви аж до часу вибору нового Папи.

През. Картер зарядив припинення страйку залізничників

Вашінгтон. — Президент Джіммі Картер дав розпорядження спеціяльним декретом припинити страйк залізничників. Це розпорядження, яким він може користатися в критичних випадках, важне на протязі 60 днів.

Залізничники мають повернутися до праці. Якщо вони не підпорядкуються президентському наказові, то Картер заявив, що він „без вагання подасть справу до федерального суду, щоб змусити робітників виконати'' це розпорядження. В п'ятницю, 29-го вересня, коли це число йшло до друку, залізничні робітники ще далі страйкували.

Сенат схвалив 35.2 більйона долярів на розбудову нової зброї

Вашінгтон. — У вівторок, 26-го вересня, Сенат 89-ма голосами проти 3-ох схвалив законопроєкт, який пропонує призначити 35.2 більйона долярів на розбудову нових родів зброї, але не включив у ту суму 2 більйони на ще одного нуклеарного корабля-літаконосця, проти розбудови якого заявився президент Джіммі Картер, накладаючи 17-го серпня „вето" на цілий оборонний законопроєкт. Білий Дім і Департамент оборони вже розпочали кампанію, щоб заощаджених 2 більйони пішли на продукцію нових ракет, яких можна було б вистрілювати з кораблів, підводних човнів і зі суші.

Проф. Яр. Рудницький вніс рекомендації в справі Конституції

Оттава. — У зв'язку з оприлюдненням урядом Канади проєкту федеральних і конституційних змін п. н. „Час на дію" (Тайм фор екшен), а теж і в зв'язку з працею окремого Парляментарного комітету в справі конституційних змін в Оттаві, проф. д-р Яр. Рудницький, як колишній член Королівської Комісії Багатокультурности і багатомовности й теперішній президент Товариства плекання рідної мови, подав рекомендації в справі майбутнього основного закону країни.

На його думку, перше і невідкличне завдання у цьому напрямі — „патріяція" Британського Північно-Американського Акту з 1867 року, тобто присвоєння Канаді суверенности в ділянці конституційних змін у протилежність до теперішньої залежности від Британського Парляменту в цих справах.

Друга рекомендація професора Рудницького торкається нової інтерпретації „федеральної унії" канадських провінцій. На його думку Канада майбутнього повинна бути федерацією дев'ятьох провінцій і одночасно конфедерацією їх із Квебеком.

Третя й найважливіша рекомендація проф. Рудницького відноситься до статусу неофіційних мов, в тому й української. Ті мови, що виявляють живучість і мають свою тяглу територію в Канаді — наприклад український мовний пояс у Манітобі, Саскачевані й Альберті — повинні набути прав „обласних мов". Професор Рудницький подав свою формулу доповнення Акту Офіційних Мов із 169 року, вимагаючи перейменування самого акту й „комісаря офіційних мов", тому, що в Канаді існують не тільки ці мови, але й інші і вони повинні мати повну опіку уряду.

Свої рекомендації проф. Рудницький переслав 20-го вересня прем'єр-міністрові П. Є. Трудо й головам окремого Парляментарного комітету в справі конституційних змін.

АНТІН БАТЮК ЗАХВОРІВ

Трентон. — Антін Батюк, відомий український громадський діяч та довголітній голова УРСоюзу, тепер УБСоюзу, занедужавши на серце, перебуває тут в Мерсі шпиталі. Помимо недуги, він далі цікавиться справами української спільноти, а в тому й союзовими проблемами.

Червоний Китай зірвав переговори з В'єтнамом

Гонг Конг. — Китайська делегація, яку очолював один із заступників прем'єр-міністра Китайської Народної Республіки, Чунг Тсі-тунг, покинула Ганой і виїхала до Пекіну, бо, як заявив Чунг, в'єтнамський уряд насправді не зацікавлений конструктивними розмовами і не створює для цього відповідної атмосфери. Він відмітив, що навіть в часі переговорів в'єтнамські чинники стосували шикани проти китайської національної меншини, а у відношенні до офіційних делегатів відносились брутально, стосували совєтські арґументи і методи обвинувачення китайської закордонної політики.

Чунг при тому обвинуватив Совєтський Союз за вмішування у внутрішні справи В'єтнаму з метою недопустити до китайсько-в'єтнамського порозуміння і створювати атмосферу напруження, яка може закінчитись збройною конфронтацією, до чого змагає Москва. „Ми не мали іншої альтернативи, — заявив кореспондентам представник Китаю, — бо в'єтнамські провокації переходили всякі межі". Одиноким виходом з тієї ситуації було тимчасове перервання переговорів і шукання нових шляхів порозуміння, якщо такого взагалі бажає собі в'єтнамський уряд.

Справа 160 000 китайців, які все ще перебувають на території В'єтнаму, залишається, отже, дальше не розв'язаним питанням. Пекін твердить, що в'єтнамці зумисно винищують китайську національну меншину, ліквідують їх дорібок, висилають силою через в'єтнамсько-китайський кордон як худобу, без жадних документів, харчів, одягу тощо.

Численні західні політичні спостерігачі погоджуються з думкою китайців, що за цією „грою" стоять совєтські „режисери", завданням яких є не допустити до порозуміння між цими двома комуністичними державами.

Сомоза прийняв пропозицію ЗСА, готовий переговорювати з опозицією

Манаґуа, Нікараґуа. — Президент Нікараґуи Анастасіо Сомоза прийняв пропозицію З'єднаних Стейтів Америки передану йому амбасадором Вілліямом Джорданом, щоб полагодити спірні справи уряду з опозицією, яка веде тепер збройну боротьбу проти його режиму, шляхом переговорів. Сомоза, після 90-хвилинної розмови з амбасадором Джорданом, погодився стрінутись з представниками опозиції, а для створення відповідної атмосфери переговорів він наказав звільнити з ув'язнення деяку кількість політичних в'язнів, чого зрештою домагалися речники опозиції.

Справою замирення в Нікараґуа займається сам президент ЗСА Джіммі Картер, який веде тепер широкозакроєну мирну політику в світі, бажаючи довести до замирення не тільки на Близькому Сході, але також в інших частинах світу, зокрема в Африці і Південній Америці.

Звільнені з ув'язнення політичні опоненти Сомози ствердили, що їх не тортурували, як це твердили деякі, зокрема комуністичні газети, і, що їх трактували на рівні з іншими політичними в'язнями, які були засуджені раніше.

Пресові агенства інформують, що біля 45 осіб звільнено з в'язниць в Манаґуа в наслідок американських старань довести до переговорів обидві ворогуючі між собою сторони. Речники Консервативної партії, яка є офіційною опозиційною партією в нікараґуанському парляменті, звернулися з офіційним проханням до президента Картера приспішити справу замирення в Нікараґуа і зупинити кровопролиття у їхній країні.

Москва переставляє свої збройні сили в Центральній Европі

Бонн, Західня Німеччина. — Студії переведені військовими розвідчими аґенціями західніх аліянтів виказали, що Совєтський Союз переставляє свої збройні сили в Центральній Европі з дефензивної в офензивну позицію.

Ген. Джон В. Полі, головнокомандувач повітряних сил З'єднаних Стейтів Америки в Европі і комендант таких же сил в НАТО, заявив на пресовій конференції, що не змінилось число совєтських військових літаків в Центральній Европі, але процес модернізації і заміни старших моделів новими, який розпочався ще в 1977 році, триває досі. Крім того СССР систематично уліпшує бойову силу своїх літаків, а також охорону летовищ.

Віцемаршал Кеннет Кінґсгутт з Великої Британії, який є заступником ген. Полі і офіцером військової розвідки, підтвердив заяву ген. Полі, зокрема ті його твердження, які відносяться до переставлювання совєтських збройних сил з дефензивної в офензивну позицію. „Тепер проходить великий процес цього переставлювання, — заявив віцемаршал Кінґсгутт, — і совєтські бази в скорому часі будуть готовими на протязі короткого часу переставлятись з дефензиви в офензиву в залежності від потреби".

Держави Варшавського Пакту вдержують в Центральній Европі приблизно 2000 бойових літаків МІГ-21, 1000 бомбовиків різного калібру і деяку кількість транспортових машин для перекидування більшої кількости війська з одного місця в друге. Натомість летунство аліянтів, очолюване ген. Полі, розпоряджає тільки 1400 літаками типу Фантом і 800 бомбовиками, які кожночасно можуть вилетіти в повітря. Полі відмітив, що летунство аліянтів технічно дещо краще випосажене; поліпшено також військові бази так, що, наприклад літаки Ф-4 можуть вилітати з баз з різних сторін, не перешкоджаючи один одному.

Західні аліянти з великою увагою студіюють нові совєтські потягнення, які можуть бути загрозливими для оборони Заходу.

ВІДБУДЕТЬСЯ НАРАДА В СПРАВІ ВШАНУВАННЯ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРСТВА

Ню Йорк. — Всегромадський Комітет вшанування пам'яті жертв голоду 1932-33 рр. в Україні, штучно створеного Москвою, інформує, що в суботу, 7-го жовтня, о 4-ій год. по пол. у приміщеннях УККА при 203 Друга евеню відбудуться наради представників усіх громадських організацій. Запрошується всіх до якнайчисленнішої участи.

СЕНАТ ЗНІС КОНТРОЛЮ НАД ЦІНАМИ ПРИРОДНОГО ГАЗУ

Вашінгтон. — Минулої середи, 27-го вересня, Сенат 57-ма голосами проти 42-ох схвалив компромісовий законопроєкт щодо ліквідації урядової контролі над цінами природного газу до 1985 року, що становить велику перемогу для президента Джіммі Картера, який ще в 1977-му році представив енерґетичну програму, але законодавці з різних причин зволікали цю справу.

Президент первісно пропонував затримати урядову контролю над цінами газу, але відтак, передбачаючи поважну опозицію, погодився на компроміс, щоб ціни на природний газ зростали ступнево до 1985 року, а в тому році урядова контроля над цінами була б зліквідована. Пропозиція має на меті заохотити американські фірми продукувати більшу кількість цього роду пального, що спричиниться до зменшення імпортів газу, а на дальшу мету і до зменшення цін, бо якщо є більші запаси даного продукту, то падають його ціни.

Палата Репрезентантів вже раніше схвалила свою версію енерґетичної програми, яка дуже подібна до пропозицій Білого Дому, а тепер конґресмени розглядатимуть сенатський проєкт щодо природного газу, а відтак, дискутуватимуть над іншими частинами енерґетичної програми Сенату, коли сенатори передадуть їх Палаті. Передбачають, що Палата Репрезентантів десь за тиждень-два голосуватиме над цілим проєктом Сенату.

Президент Картер у середу заявив кореспондентам, що радіє з вислідом голосування в Сенаті, бо цей крок запевняє, що довгоочікувана енерґетична програма, яка має на меті заощадити різні роди пального і зменшити залежність Америки від інших країн щодо запасів газу і нафтової ропи, може стати законом вже в жовтні ц. р. Він вкузував, що розв'язка енерґетичної проблеми в ЗСА скріпить довір'я світу у спроможність Америки розв'язувати свої економічні та інші проблеми.

Противники ліквідації урядової контролі над цінами природного газу, однак, вказують, що рішення Сенату вийде на некористь пересічного громадянина, бо він мусітиме платити вищі ціни за цей рід пального.

Фукуда закликає Японію до збільшених зусиль у справі миру

Токіо, Японія. — Прем'єр-міністер Японії Такео Фукуда, виступаючи на 85-ій сесії парляменту, закликав японський нарід, а в першу чергу чолових його репрезентантів — Парляментаристів, керівників політичних партій та відповідальних суспільно-громадських діячів, щоб вони застановилися над теперішньою ситуацією в світі, бо на його думку світ переживає кризу, яка може допровадити до відкритої конфронтації і Третьої світової війни. Тому, на думку Фукуди, Японія повинна брати більш активну участь в політичному житті світу, щоб не тільки скріпити ті сили, які працюють для миру, але також виконати покладене на неї моральне зобов'язання супроти людства, яке чекає на більш активну ролю Японії і її зусилля у розв'язці багатьох міжнародних проблем.

Японський прем'єр повернувся недавно із поїздки по країнах Близького Сходу, де він вияснював завдання японсько-китайського мирового договору і поширеної співпраці Японії з Китайською Народною Республікою в ділянці політики, економіки, культури тощо. Фукуда при тому відмітив, що він знайшов на Близькому Сході повне зрозуміння до теперішньої політики Японії, але й там він відчув, що арабські країни очікують від Японії більш активної ролі в замиренні світу.

Немов проголошуючи свою кандидатуру на перевибір в грудні ц. р., Фукуда заявив парляментаристам, що він бажає бути активним членом тих сил у світовій політиці, які шукають шляхів до замирення і стабілізації, бо розв'язка наболілих питань за посередництвом зброї, як це діється у деяких країнах Африки, приведе світ до руїни і цілковитого знищення страшною атомовою зброєю.

„Японія не є більше другорядною країною", — заявив прем'єр Фукуда, хоч основна закордонна політика Японії не змінилася за останніх 30 років, бо японський нарід, переживши страхіття Другої світової війни і перші

Такео Фукуда

атомові удари, ніколи не йтиме з тими силами, які бажають розв'язувати спірні питання зброєю.

Згадуючи про японсько-американські відносини, Фукуда підкреслив, що добрі взаємини зі ЗСА спричинились до поширення співпраці між обидвома країнами у кожній ділянці. Він тільки просив президента Джіммі Картера зробити все можливе для піднесення вартости американського доляра, який є міжнародною валютою і зменшити тиск інфляції в ЗСА. Фукуда заповів дальшу тісну співпрацю з Америкою і хвалив досягнення конференції в Кемп Дейвіді, які можуть стати початком загального замирення на Близькому Сході.

КИЇВСЬКА ГРУПА П'ЯТНУЄ ПОРУШЕННЯ ПРАВ У СССР

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У другому випуску „Інформаційного бюлетеня'' Української Гельсінської групи є ширша інформація про окремих діячів руху опору, про їхні строки, місця відбування кари та умови життя після звільнення. Частину цієї інформації передаємо нижче, при тому треба мати на увазі, що згаданий „Бюлетень'' має дату березень-червень ц. р., тому в ньому ще не говориться про факти, які мали місце пізніше, наприклад, про суд Лук'яненка, який відбувся в останніх днях червня ц. р.

„У серпні 1975 року голова Асоціяції радянських юристів повідомив Генерального секретаря Міжнародної Амнестії:

„...Хочемо довести до вашого відома, що ми не маємо заміру обмірковувати те, що ви називаєте книгою (мається на увазі звіт Міжнародної Амнестії за 1975 рік, у якому поміщені матеріяли про умови тримання в'язнів сумління в СРСР), а що насправді є вульгарною фальсифікацією і наклепом на радянську дійсність і соціялістичну законність''.

Ми обстоюємо, що не можна ставитися з повним довір'ям до заяв Асоціяції радянських юристів. Про розбіжність між цими заявами з дійсністю свідчать, зокрема, арешти і закриті суди-розправи над членами груп „Гельсінкі''.

Репресії, спрямовані супроти засновників Української групи „Гельсінкі'' Миколи Руденка й Левка Лук'яненка та інших її членів, стали можливими через брак достатньої уваги і через байдуже споглядання вільного християнського світу на кричучі порушення елементарних людських прав і свобід у нашій країні.

Ми подамо тут деякі приклади, які характеризують не тільки порушення прав людини, але теж порушення власних законів.

1. Строки позбавлення волі

Від 1959 року кримінальне законодавство допускає позбавлення волі на строк не більший як 15 років. Подаємо прізвища наших земляків, які перебувають (або не так давно ще перебували) в ув'язненні більше як 15 років (згідно з вироками, які були винесені до 1959 року).

Катерина Зарицька. Після 25-річного ув'язнення звільнена в 1972 році. З тих 25 років майже 20 перебувала у в'язничній камері.

Одарка Гусак. Відбула 25-річний строк, а тому 19 років у тюремній камері. Звільнена в 1975 році.

Святослав Караванський. У 1965 році його ув'язнили знову, щоб відбув присуджений йому строк, бо був „помилково'' звільнений в 1960 році, до закінчення 25-річного строку позбавлення волі згідно з вироком з 1944 року. Але коли в 1974 році Караванський закінчив 25-річний строк, його не звільнили, бо йому винесли новий вирок і він й далі перебуває в ув'язненні. Дружина Святослава Караванського в жовтні 1974 року зверталася до Президії Верховної Ради СРСР з проханням звільнити її чоловіка й дозволити йому виїхати за кордон. З проханням про звільнення Караванського звертався теж до Президії Верховної Ради СРСР учений-біохемік П. П. Лисовська.

Григорій Гірчак. У січні 1978 року звільнений після 25-річного ув'язнення.

Василь Підгорецький, засуджений в 1952 році, відбуває 25-річний строк покарання.

Михайло Сорока. Помер у 1971 році у Мордовському таборі, відбуваючи 25-річний строк ув'язнення (від 1952 року).

Степан Сорока. Відбуває 25-річний строк в Уральському таборі (Пермська область).

Дмитро Басараб. Відбуває 25-річний строк. Має бути звільнений в жовтні 1978 року (Уральський табір ч. 35).

Дмитро Верхоляк. Закінчить 25-річний строк у 1980 році. (Уральський табір).

Микола Курчик. Закінчить строк у 1978 (9), році. (Мордовія, табір особливого режиму).

Онуфрій Кулак.

Місця ув'язнення

Основи кримінального законодавства СРСР передбачають позбавлення волі без депортації за межі союзних республік (які формально мають статус незалежних держав). В той же час, стаття 6 виправно-трудового кодексу РСФСР говорить таке:

„...засуджених за особливо небезпечні державні злочини відсилається для відбуття покарання до ІТК, які є призначені для того роду злочинців, незалежно від того, в якій союзній республіці вони жили до арешту й де були засуджені''.

(У радянській правній системі вияв інакодумства часто кваліфікується як „антирадянська агітація і пропаганда''; ця стаття відноситься до „особливо небезпечних злочинців'').

Таким чином, на основі *(Закінгення на стор. 4)*

Кооператива „Самопоміч" у Чікаґо склала 1000 дол. на СФУЖО

Чікаґо (Н. О.). — В суботу 19-го серпня ц. р., тут у приміщенні залі парохії св. Йосифа, під час святочної вечері, коли відзначаючи заслуги голови СФУЖО п-і Лідії Бурачинської для української спільноти, проголошено її „Українкою Року", голова кредитової кооперативи „Самопоміч" дир. Омелян Плешкевич заявив, що ця установа складає пожертву на цілі СФУЖО у висоті 1000 дол. Гроші ці повинні послужити зв'язкам СФУЖО, її репрезентації на чергову Світову Конференцію у Теграні.

Після проголошення цієї пожертви п-і Л. Бурачинська відвідала кредитову кооперативу „Самопоміч". Під час розмови з членами дирекції — пп. О. Плешкевичем, Романом Мицком і д-р Роксоляною Гарасимів п-і Л. Бурачинська з'ясувала пляни СФУЖО, водночас довідавшись про напрямні кооперативи на теперішньому етапі праці. Відтак директор О. Плешкевич передав п-і Бурачинській пожертву у формі чека.

Члени дирекції кредитової кооперативи „Самопоміч" в Чікаґо, дир. Омелян Плешкевич, дир. Роман Мицик та д-р Роксоляна Гарасимів вручають п-і Лідії Бурачинській (друга зліва) 1000-доляровий чек на цілі СФУЖО.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поганий приклад

Західня преса повідомила цього тижня про те, що Світова Рада Церков з осідком у Женеві, Швайцарія, уділила фінансову допомогу в сумі 125 000 долярів для СВАПО (Південно-Західня Африканська Народна Організація), яка, як відомо, користуючись всебічною допомогою Совєтського Союзу й інших комуністичних країн Східньої Европи, веде неперебірчиву партизанську боротьбу за встановлення самостійної держави Намібії на території, яка тепер приналежна до Південної Африки.

Очевидно, такий жест СРЦ викликав різку неґативну реакцію у світі, бо, як кажуть представники Католицької Оборонної Ліги в Південно-Західній Африці (Намбії), СВАПО є звичайною, піддержуваною зі зовні комуністами терористичною організацією, яка не заінтересована встановленням тривалого демократичного ладу в Намібії, не визнає жадної форми виборів, виступає проти засад християнської релігії, займається вбивствами невигідних для неї осіб, тероризує проурядові і продемократичні елементи, вбиваючи при тому не тільки причасних до політики осіб, але також цивільне населення — дорослих і шкільних дітей.

Оперуючи з військових баз в комуністичній Анголі, партизанські відділи СВАПО вже давно перестали вести справжню боротьбу з урядом Південної Африки, а перекинулись на поборювання прозахідного аліянсу, організації, яка репрезентує усі відламми політичних груп в Південно-Західній Африці і захищає інтереси усіх етнічних груп, які піддержують ідею встановлення на цій території самостійної держави з демократичним урядом. Зруштою, СВАПО, яке, мабуть, потребувало піддержки Світової Ради Церков тільки для скріплення свого престижу, бо необмежену матеріяльну допомогу воно одержує від комуно-московських імперіялістів, ніколи не скривала своїх цілей. Її лідер Сем Нуджома в одному інтерв'ю говорить, що його рух не змагається за здобуття впливів, а за захоплення влади в Намібії і встановлення там народної влади.

Пояснення Світової Ради Церков, що фонди, призначувані для прокомуністичних партизан в Африці, є уділювані з метою вирівнювання економічної і соціяльної несправедливости, не витримують жадної критики. Великим цинізмом треба вважати також факт, що гроші, складені багатьма мільйонами християн світу, йдуть на допомогу антихристиянських і антидемократичних груп, які не тільки що не мають нічого спільного з християнством, але навпаки, його активно поборюють за вказівками з Кремля.

Світова Рада Церков дала дуже поганий приклад християнського поступування і тому членські Церкви і вірні повинні запротестувати проти цього вчинку, який у своїх наслідках напевно нанесе великих шкод християнським Церквам, приналежним до Світової Ради.

Палата схвалила проєкт щодо оприлюднення фінансових справ

Вашінгтон. — У середу, 27-го вересня, Палата Репрезентантів, 368-ма голосами проти 30-ох схвалила законопроєкт, який пропонує, щоб відтепер всі законодавці, федеральні судді, члени кабінету президента ЗСА і чільні урядовці в департаментах і федеральних аґенціях виготовляли звіти про їхні особисті фінансові справи, тобто заробітні платні, приходи з інвестицій, вартість нерухомостей тощо.

Законопроєкт теж пропонує нові стандарти відносно полагодження випадків „конфлікту інтересів" і пропонує створити нову аґенцію, яка розглядала б закиди в справі „неетичної поведінки" законодавців і федеральних урядовців.

Сенат вже раніше схвалив подібний законопроєкт, а тепер спільна комісія обох Палат Конґресу старатиметься зліквідувати розбіжності між проєктами Сенату і Палати.

І. Вовчук

АВАРІЙНИЙ ПЛЕНУМ — В ЖНИВА

[Розважання про Пленум ЦК КПСС]

[3]

Вихваляючи успіхи в сільському господарстві за ленінською стратеґією і тактикою за брежнєвського владування, доповідач підкреслив, що партія все робила для піднесення матеріяльно-технічної бази. Вкладено величезні капітали на технічне переоснащення господарств найновішою технікою, зроблено велику організаційну перебудову в напрямі укрупнення господарств і посилення партійного керівництва. А наслідки? В постановах пленуму ЦК КПСС про них сказано, що є „серйозні недоліки у виробництві зерна і інших сільсько - господарських культур''. Конкретизуючи недоліки, в постанові стверджено сказане в доповіді: „Урожайність зернових хоч і росте, але недостатньо, а в багатьох республіках, краях і областях вона (урожайність) фактично лишається на тому самому рівні („Комуніст'', ч. 10 ц. р.). Гумова формульовка: урожайність ніби росте, але мало помітно, а в більшості вона лишається без змін. Робляться великі капіталовкладення на матеріяльно-технічну перебудову, а толку з того мало.

Хвастаючись досягненнями, Брежнєв говорив про те, як то „замітно збільшилось виробництво і споживання молока, молочних продуктів, яєць, овочів і фруктів''. Але ніяких цифрових даних про збільшення не подав. А провінційні газети щодня пишуть про нестачу, а то й відсутність згаданих товарів у крамницях. За твердженням доповідача, значно зросло й споживання м'яса і м'ясних виробів на душу населення. І то в році, в якому було встановлено пісний („нем'ясний) день в тижні, а в багатьох провінційних містах м'ясо продавали раз-два на тиждень, а то й рідше. „Ми радіємо з таких успіхів, — говорив Брежнєв, — але не заспокоюємось''. Оскільки керівництво партії, її клан, все робить для населення, як записано і в останній конституції, то генеральний секретар поставив на майбутнє катеґоричну вимогу: домогтися, щоб пересічний урожай на душу населення по всій країні дорівнювався одній тонні. Значно збільшити треба виробництво молока і яєць, а виробництво м'яса і його продуктів майже подвоїти. „Це дозволить, говорив Брежнєв, піднести споживання найцінніших продуктів харчування на душу населення і до кінця одинадцятої п'ятирічки значно наблизитися до науково обґрунтованих норм''. А без того партія нічого змінити на краще не зможе, все буде, як було досі, тільки трохи гірше.

• •
•

Фантастична вимога генерального секретаря, — в маніловському стилі, — нездійснима. За перші два роки десятої п'ятирічки середній урожай за маніпуляційною статистикою обчислено в 209,6 мільйонів тонн, а дійсний урожай відсотків на 15 був менший. Ствердивши недобір зерна за перші два роки десятої п'ятирічки, Брежнєв вимагає нездійснимого збільшення урожаю до 270-280 мільйонів тонн, по одній тонні на душу населення. Чи не маніловщина? А тоді можна буде „значно наблизити'' харчування населення „до науково обрґрунтованих норм''. В доповіді зроблено натяк на маніпуляції при обчисленні врожаїв, як і в цілому наслідків господарювання. „Доводиться ствердити, що деякі партійні комітети не завжди об'єктивно оцінюють дійсний стан, часто перебільшуючи досягнення''. Натяк був обережний, без притиску, бож і сам генеральний секретар все маніпулює, ховаючи правдивий стан в СССР від населення. Вже не окремі вельможі підганяють статистику успіхів, маніпулюючи цифрами, а партійні комітети.

Як не хвастався по хлестаковськи , „досягнутим збільшенням виробництва продуктів хліборобства і тваринництва'', довелося визнати, що „пляни перших двох років виробництва продуктів у сільському господарстві не виконано''. Невиконання плянів можна поправити статистичними маніпуляціями, лихо тільки в тому, що ними не задовольниш потреб населення і державних. „Проте, зерна, особливо фуражного, досі не вистачає. Потреби на нього ростуть швидше, як виробництво'' і зростаючих потреб маніпуляційною статистикою успіхів не задовольниш. Доводиться шукати порятунку в капіталістичного світу. Минулого року СССР закупив тільки в ЗСА 13 мільйонів 300 тисяч тонн збіжжя і мабуть не менше в інших країнах.

Колективістична система, в якій оснащене найновішою технікою рільництво ведеться так, що урожай, як і в давні часи, залежить від ласки чи неласки кліматичних умов року, — неспроможня досі осягнути стабільного стану в сільському господарстві. „Великі коливання наших зборів зерна, — бідкався

(Закінчення на стор. 4)

Степан Женецький

ПРИЦІЛ МОСКВИ НА ІРАН

В останніх кількох тижнях очі політичного світу звернені на Іран. На цю багату в нафтові джерела країну взяла приціл Москва і намагається, поваливши її сильно протикомуністичний, а ще більше протимосковський уряд, на чолі з шахом Палегві, встановити там комуністичний режим, який порвавши зв'язки зі Заходом і пішов би під опіку Москви. Проти шаха Палегві, а докладніше, проти поступових його реформ, виступають праві екстремісти і релігійні фанатики-загорільці, плюс комуністи, яких під'юджують і зручно використовують для своїх цілей, московські ватажки.

Іран займає сьогодні преважливу не тільки стратегічну, але й економічну позицію у світі, і тому дуже важливо, щоб ця країна не попала під впливи Совєтського Союзу

Неспокої, що мали місце в останніх тижнях в Ірані, затривожили не тільки Америку, якої шах є найвірнішим союзником на тому терені, але й Західню Европу, а зокрема членів-держав Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), залежних від постачання іранської нафти. Від постави Ірану багато теж залежатиме, чи дійде до мирної розв'язки конфлікту між арабами і жидами, і чи вдасться встановити мир на Близькому Сході.

Американські і західньоевропейські політичні й економічні експерти вважають, що нафта Ірану і Савдійської Арабії, є дуже важливим фактором в існуванні вільного світу. Внутрішні неспокої у цих обох країнах, а ще гірше захоплення їх комуністами, мали б фатальні наслідки на доставу нафти, а це значить і на саме існування Заходу. Ця загроза була б ще більшою, якби внутрішні заколоти захопили теж і Савдійську Арабію, де ще наразі спокійно, аніж в Ірані, де вони вже проводяться.

Америка спроваджує біля 25 відсотків нафти з Савдійської Арабії, і тільки біля 6 відсотків з Ірану. Знову ж Західня Европа і Японія, є більше залежні від іранської, а менше від савдійсько - арабської нафти.

Дуже цікава теж „нафтова політика" цих двох нафтових багатіїв: у той час, як Савдійська Арабія допомагає грішми, що їх отримує з продажі нафти, Єгипет, і в меншій мірі, Сирія, то Іран всеціло допомагає Ізраїлеві. Біля 80 відсотків нафти Ізраїль отримує з Ірану; з тієї ж причини, ізраїльські провідники, з великим затривоженням слідкують за внутрішніми неспокоями в тій країні.

Та, крім нафти, Іран є дуже важливим для Заходу ще й із-за свого стратеґічного положення. Військові знатоки твердять, що Іран у стратегічному значенні, є центром світу. Територія Ірану на півночі простягається до Каспійського моря і межує із Совєтським Союзом. Саме на цьому спільному совєтсько - іранському кордоні совєти уже двічі в новітній історії були вдерлися до Ірану: перший раз у 1920-их рр., а другий — під час Другої світової війни, де перебували московські вояки від 1941 до 1946 рр., які ледве звідтіля вступилися під сильним натиском Америки і Англії. Цей небезпечний совєтсько-іранський кордон ще значно видовжився з того часу, як у травні 1978 року комуністи захопили владу в сусідньому Афганістані, який має племінні, а отже й теренові порахунки з Іраном і Пакістаном.

Своїм географічним положенням Іран бльокує совєтський наступ до Індійського океану і контролює затоку Гормуз, через яку пропливає нафта Ірану і Савдійської Арабії для Америки, Західньої Европи і Японії.

Для своїх союзників, Пакістану і Туреччини, у яких теж останньо проходять внутрішні заколоти, та послаблених південносхідніх членів-держав НАТО, Туреччини, Греції і Італії, — Іран досі становив сильну точку опертя.

І саме із-за тієї великої стратегічної важливости, Америка увесь час допомагає Іранові: Вашінгтон останніми роками продав шахові різноманітну зброю, головно наймодернішого типу літаки, на біля 20 більйонів долярів. А президент Картер, у своїй політиці щодо прав людини, завжди є дуже стриманий у тій справі, коли йдеться про Іран; критикували шаха за непошанування прав людини у його країні тільки американські і західньоевропейські лібeрали.

Як останньо звітують кореспонденти західних часописів з Теграну, столиці Ірану, покищо там немає великої загрози для теперішнього уряду. Всюди там, де виникали вуличні заколоти правих загорільців і релігійних фанатиків та промосковських комуністів, шах посилає відділи вірного собі війська, яке заводить порядок.

Треба сподіватися, що Іранові вдасться, при допомозі Америки і Західньої Европи, побороти свої внутрішні труднощі, і совєтському урядові не вдасться ним заволодіти.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Немає грошей?

Стаття Я. Татомира варта того, щоб її скоментувати („Свобода", п'ятниця, 22-го вересня ц. р., „Наш священий обов'язок")

Автор статті нарікає, що українська наука не спромоглася дати в англійській мові творів на тему трагічного голоду в Україні 1933 року та про нищення українських церков. Таких і подібних прогалин в українській науці, на жаль, багато. Але подумаймо чия це вина науковців, чи суспільности?

Як відомо, український науковий світ зробив великі зусилля за останні 10 років, щоб створити варстат праці для наших вчених та щоб приготовити молоду зміну для української науки. В Канаді створено Канадський Інститут Українських Студій, а в ЗСА Український Гарвардський центр із трьома катедрами та з Українським науковим інститутом. Висліди цих зусиль на відтинку вишколу кадрів — задовільні. Український Гарвард дав українській науці кільканадцять молодих, талановитих вчених. Дехто з них мав щастя поступити на працю в самому Гарварді. Згадаємо професорів: Г. Грабовича, Ф. Сисина, Л. Гайду, Б. Маґочого. З-під їх пера вийшов цілий ряд праць чисто в формі наукових статтей, чи під видом солідних книг. Вони виголосили багато доповідей на наукових конференціях і цим поширили знання про українську історію і культуру. Одним словом: вони працюють за своїм фахом і збагачують українську науку.

Але не всі мали таке щастя. Бо є й такі, які мають докторати і залишаються без праці, або працюють за своєю спеціяльністю. Буває й таке, що, приневолені обставинами, україністи працюють над російськими темами і збагачують російський дорібок на еміґрації (так, як сотні, а може й тисячі, українців в Україні примушені працювати для слави Росії). Один наш здібний історик мусів виїхати аж на інший континент, щоб знайти заробіток. А один із славніших наших вчених вже роками чекає на видання своєї праці, яка, коли появиться буде прикрасою української науки та виповнить прогалину в дослідах однієї з найважливіших ділянок української культури.

Із-за браку грошей пропадають для української науки наші спеціялісти. Замість писати книги — марнують час, талант і вкладені гроші у їхній вишкіл. А цілком молоді люди, які думають про те, який фах їм вибрати, не виберуть україністики, бо вона... не дає виглядів праці і кар'єри. Недбальство може привести до того, що припиниться доплив талановитої молоді на студії української історії і культури. Нема праці — нема кандидатів.

Який вихід із ситуації? Тільки один. Треба розбудувати Український Науковий Інститут при Гарварді. Докінчити збірку на двомільйоновий фонд і таким чином створити можливість затруднення ще кількох спеціялістів-україністів. Дехто думає, що зібрані три мільйони на Гарвард це „чудо". Ледве чи з цим можна погодитися, адже на Гарвард збирає ціла Америка (з допомогою Канади) вже чверть сторіччя і зібрала всього 3 мільйони. А одна українська парафія у Ню Йорку призбирала три мільйони на одну церкву! Це порівняння дуже вимовне.

Варстати праці для української науки побудовано. Науковців підготовано. Нові кандидати знайдуться. Нема тільки грошей.

Роман Ільницький

З НАШИХ БУДНІВ

„МІШАНЕ ПОДРУЖЖЯ"

Під час Львівського Гімназійного З'їзду на Союзівці з-поміж інших визначних педагогів, які, на жаль, не діждалися цієї многолюдної зустрічі, часто згадувалось ім'я проф. д-ра Василя Стецюка колишнього вченого секретаря Наукового Т-ва ім. Шевченка. Його ім'я згадували з вдячністю не тільки львівські й берхтесгаденські гімназисти, але й учасники Курсів Українознавства на Союзівці, що їх довголітнім керівником, мотором і душею був покійний професор Стецюк.

— Це була дуже цікава молодь, — згадує заступник керівника Курсів, п. Іван Близнак, з школи св. Юра в Ню Йорку. — І цікаво, приємно, хоч і нелегко було з нею працювати. Перші річники складалися виключно з тут народжених дітей так званих „старих еміґрантів". Ми мали з ними чимало проблем, звичайно — з дівчатами більше, ніж з хлопцями. Потім підійшли кляси мішані, що складалися наполовину з тут народжених дітей і наполовину з т. зв. скитальців. Тоді мабуть, вперше в Америці, почався процес інтеґрації нашої молоді „на клаптику України", — як назвала „Свобода" цю Союзову оселю.

Пан Іван Близнак пригадав собі одну спробу такої інтеґрації, що її інспірував покійний керівник, д-р Василь Стецюк... В клясі проф. Близнака була тоді дуже гарна, розумна, але й одночасно дуже вперта курсантка. Сказала собі на початку Курсів, що не говоритиме по-українському та й не буде вчитися української мови, і вперто цю постанову проводила в життя. „Це, — казала, — мої тато і мама хотіли, щоб я поїхала на Союзівку. Я вчинила їх волю і приїхала, але вчитися — не буду!"

Пан Близнак зарапортував це своєму зверхникові й обидва стали нараджуватись — що робити?... Найбільше було їм жаль і шкода батьків упертої курсантки, активних наших громадян, що займали відповідальні пости в Союзовій системі.

— Знаєте що, друже Іване, — сказав по надумі професор Стецюк, — посадіть коло Мері — Юрка!

— Та ж він з кляси заавансованих студентів, а вона — ні бе, ні ме, ні кукуріку.

— Саме для того посадіть його коло Мері!

Новоприбулий Юрко був леґінь-красунь: прекрасно співав, танцював і мав велику популярність між курсантками. Як він собі посидів три тижні коло впертюшки, то не тільки зукраїнізував дівчину, але й так закрутив їй голову, що їхні курси закінчилися „мішаним" подружжям — „скитальця" з „американкою".

ІКЕР

Валентина Єрмоленко

Український День у Міннесоті

Уже стало традицією українців стейту Міннесота відзначати Український День, з черги 23-ій у найбільшому і найгарнішому парку міста Міннеаполіс біля Міннегага водоспаду. Щоб Український День пройшов успішно Управа УККА подбала про відповідний розголос через телебачення і радіо. 14-го серпня на ТВ 5-ій станції виступала група в 15 осіб молоді в українських строях з ними були: Голова УККА мгр Люба Менжега і член Управи УККА п-ні Михайлина Янович-Реймонд, які інформували про Український День. У той же самий день на ТВ станції Ч.4, в полуденній програмі виступила Таня Вовк у чудовому буковинському строї з бандурою, на якій грала, співаючи і тут же при тому подали оголошення про Український День. 15-го серпня на ТВ 9 станції ранком виступили Андрій Каркоць і Марко Данилюк, подаючи дуже добре інформації про Україну, про її боротьбу за незалежність, про український голокост і голод 1932–1933 років, про невиконання Гельсінкської угоди Совєтським Союзом, щодо України. 17-го серпня на ТВ станції Ч. 11 в полудень знову виступала група молоді, складена з 15-ох осіб в українських народних строях, очолена головою УККА Л. Менжегою і пані М. Янович-Реймонд, повідомляючи про працю УККА в Міннесоті і про Український День. 177 листів про Український День було розіслано до всіх журналів і часописів, що виходять на терені Твін-Ситіс. Розіслано також запрошення до губернатора стейту, посадників обох міст, сенаторів і конґресменів і до головних квартир обох партій (Демократичної і Республіканської), до всіх українських церковних громад і організацій, що є на терені Твін-Ситіс, а також звернення до всіх громадян українського походження.

Пророблена праця не пройшла марно. У неділю, 20-го серпня уже в 8-ій годині ранку члени Управи УККА були в парку, підготовляючи відповідно місце для виступів, місця для гостей і буфет з українським печивом. Вантажне авто м'ясарні Крамарчука було тут також. Від 9-ої години ранку по всьому парку розносилася українська пісня. Під тінню дерев розмістилися столи з різного роду українським мистецтвом, сувенірами, книжками сучасного підпільного видавництва в Україні, з книжками по-англійськи про Україну, фотографії, мапи України. В парку продавалися жетони і програмки Українського Дня.

О 3-ій годині по полудні розпочалася офіційна частина. Всі місця перед сценою виповнено вщерть, прийшли українці, гості з інших етнічних груп. На чільному місці сиділи: сенатор Вендель Андерсон, губернатор стейту Руді Перпич з дружиною, посадник міста Сейнт Пол Джордж Летімер, посадник Міннеаполісу Ел Гофстед, головний доповідач на Українському Дні д-р Юліян Кулас, Комішенер людських стосунків з Чікаґо, кандидати до сенату ЗСА: Пол Гелм (Американська партія), Дейвид Дюренберґер (Республіканська партія), конґресмен ЗСА Дан Фрезер, Джан Вільчак (голова Міннесотського Спадщинного Комітету) і багато інших. Програму дня вела пані Михайлина Янович-Реймонд двома мовами. Державними гимнами американським і українським, які відспівала пані Зоя Семенець при акомпаньяменті п-ні Кіри Цареградської відкрили програму свята. Монсеньйор д-р Степан Кнапп парох української католицької церкви св. Константина прочитав молитву. Привітала гостей і сказала вступне слово українською мовою голова УККА мгр Люба Менжега. Звернення до гостей по-англійськи, фактично напрямні для офіційних представників стейтових і федеральних урядів про те, яке становище займають українці Міннесоти щодо збереження прав людини, зокрема українців в Україні, про голод 1932–33 рр. сказав Андрій Каркоць, представник Української Студентської Організації, член Комітету Гельсінкської Гарантії для України. Виступ місцевого хору „Дніпро", знаного поза межами стейту було головною атракцією свята. Барвисті народні одяги жінок, як веселка відсвічувались в проміннях сонця під зеленими шатами столітніх дубів та кленів. Українська пісня гомоніла через голосники по цілому парку. Виконано низку пісень. диригент хору протод. Микола Бринь, акомпаньятор Петро Цареградський. Після виступу хору п-ні М. Янович-Реймонд покликала гостей до слова: сенатора Венделя Андерсона, губернатора Стейту і двох посадників міст Сент Полу і Міннеаполісу, які вітали українців з їх Днем і обіцяли в підтримці домагань прав людини в Україні. Відтак голова УККА познайомила присутніх з головним доповідачем д-ром Юліяном Куласом. Темою його доповіді було: „Український вклад в американську культуру". У доповіді прелеґент подав, які вартості внесли українці в американське господарство та культуру, окреслив сучасний стан українського народу в Україні під комуністичним режимом, винищення української інтеліґенції, про винищення голодовою смертю семи мільйонів українських селян 1932–33 рр. і про дисидентський рух, наголошуючи, щоб за українців вимінювали українців. Бурні оплески кілька разів переривали його доповідь. Після цієї доповіді, виступи гостей-представників федерального і стейтового урядів були скеровані вбільшості на боротьбу за права людини, на визволення українського народу з-під комуністичного ярма. Виступів було багато, хоча час їм був обмежений. Після виступу гостей співочий ансамбль „Акорд" — кер. Юрій Луцик проспівали чотири пісні з акомпаньяментом цілого ансамблю. Музичний ансамбль української Баптистської Церкви, керівник Анна Янковська виконали три пісні.

Вкінці програми молоді танцюристи СУМА — гурток танцювальний „Черемош'', музичний керівник інж. Євген Карпяк і хореограф Леся Бел виконали: „Джигун", „На вулиці скрипка грає", „Метелиця" і „Гопак". Танці були однією із відсвіжуючих точок після всіх промов. Барвисті українські народні одяги, молоді свіжі личка дітей надхненні великою присутністю гостей, розсипалися по сцені, як той маків цвіт. Оплески нагороджували танцюристів, програма пройшла дуже добре. Майже на всіх станціях телебачення показували програму Українського Дня. „Морнінґ Трібюн" — міннеапольській часопис помістив знімки виступів з програми Українського Дня. На закінчення п-ні М. Янович-Реймонд прочитала привіти від: сенаторки Мюріял Гамфрі, конґресменів Зальберта Кві, Біла Френзеля і голови Комітету Поневолених Націй Еріка Дундарса. Настоятель православної парафії св. Юрія Переможця прот. Микола Ярмолович молитвою закрив офіційну частину програми. Пані М. Янович-Реймонд подякувала всім виконавцям, гостям та всім присутнім, які причинилися до возвеличення в переведенні Українського Дня. Програма була не повних дві години. Присутніх – понад

(Закінчення на стор. 4)

Марію Радь обрано до Крайового Славістичного Почесного Товариства

Марія Радь

Марію Радь, дочку Люби та Івана Радь, замешкалу в Балтиморі останньо обрано на постійного члена Крайового Славістичного Почесного Товариства — „Добре Слово". Марія Радь отримала також стипендію в Іллінойському університеті, де вона плянує здобути ступінь магістра гуманістичних наук. Вона рівнож отримала ступінь ассошіейт у музиці в комюніти коледж, а відтак ступінь бакаляра в Мерилендському університеті, де вона студіювала музику, мову та антропологію.

Марія Радь була членом місцевого мішаного хору, в якому виступала також як солістка. Вона вчилася гри на фортепіяні і співу в Комюніті коледжі в Балтиморі, виступала на крайових авдиціях, до яких вибирають найкращих студентів. У Мерилендському університеті вона студіювала оперу і драму.

Марія Радь закінчила початкову школу св. Серця Ісусового в Балтиморі, потім Петерсон гай, а також Школу Українознавства. Вона також належала до Українського Музичного Інституту, де вчилася гри на фортепіяні в проф. Лідії Шавяк.

Від юних літ Марія є активною членкою і кількарічною виховницею СУМА, Осередку ім. 1-го листопада в Балтиморі. Вона належала до місцевого танцювального ансамблю, акомпаньювала хорові ООЧСУ, Відділ у Балтиморі, квартетові та тріо. Вона була також членом церковного хору, яким сьогодні диригує Дмитро Кострубяк.

Марія Радь, її батьки та три її брати є членами 320-го Відділу УНСоюзу.

Жертви повені зросли до 1291 осіб

Ню Делі, Індія. — У середу, 27-го вересня з офіційних джерел поінформовано, що повінь, яку спричинили мусони, навістивши північні і східні обшири Індії вбила 1291 осіб. Ц. Патель, секретар для справ ірригації, в часі пресової конференції, також сказав, що повінь, крім людей вбила 26 687 худоби, і зруйнувала, як досі обраховано 1.5 мільйона домів. Цьогорічна повінь пошкодила 42.78 мільйонів людей і знищила урожай, заливаючи 17.6 мільйона акрів збіжжевих піль.

У провінції Чіанґ Маі в Тайланді, 400 миль на північ від Банкоку, поліційні рятункові гелікоптери, пролітаючи понад затопленими селами, виловлювали з дахів домів їхніх мешканців. Ця повінь, найстрашніша за останніх сорок років, вбила 78 оçіб у В'єтнамі і 33 в Тайланді. Покищо ще не віднотовано скільки є жертв у людях в Ляосі та Камбоджі. У північному Тайланді води, які летіли з незвичайною швидкістю, забрали 120 домів, а в іншій частині Тайлянду загребли в болото 70 хат.

У Філіппінах гураґан „Льоля" пошкодив плянтації кокосових горіхів на острові Люзон, перериваючи комунікацію.

Суддя стосує обережність при підборі лави присяжних на процесі совєтських шпигунів

Нюарк, Н. Дж. — Федеральний окружний суддя Фредерік Б. Лейсі виявляє особливе зацікавлення підбором лави присяжних на процесі проти двох совєтських шпигунів Вальдіка Енґера і Рудольфа Чернаєва, бажаючи встановити чи хтось з передбачених до лави присяжних не є здеклярованим антикомуністом, або чи не належить до таких американських організацій, як Американська Ліґа, Джон Бирч Сосаєті, Молоді Американці за свободу, Об'єднання Ветеранів закордонних воєн тощо.

В анкеті, яка була роздана передбаченим членам лави присяжних були між іншими й такі питання, як: чи кандидат уважає, що ціллю комунізму є знищення американської системи правління; чи переконаний, що Совєтський Союз є ворогом З'єднаних Стейтів Америки; чи вірить, що СССР вдержує на території ЗСА сітку шпигунів; чи вірить, що уряд СССР з розмислом переслідує жидів, дисидентів, релігійні групи; чи познайомлений з американською торговельною політикою у відношенні до СССР і т. д. і т. п.

Процедура підбору тривала з перервами повних 16 годин, а 150 кандидатів, підібраних судом до лави присяжних, одержали більше, як 100 різних питань, на які вони мусіли відповісти, щоб як це заявив суддя Лейсі, встановити чи хтось з підібраних не має вже заздалегідь якогось упередження до Совєтського Союзу і його політики і чи не приналежний до якоїсь виразно окресленої антикомуністичної організації. Лейсі при тому признався, що з огляду на делікатність судової розправи, суд мусів провести дуже стислий перепит членів лави присяжних, бо від перебігу процесу може залежати також дальша співпраця ЗСА з СССР і переговори про обмеження стратегічної зброї, які увійшли вже в останню стадію.

Справжня розправа розпочалась в п'ятницю, 29-го вересня ц. р., на якій виступали зі зверненням до лави присяжних урядовий прокуратор і оборонець 39-річного Вальдіка Енґера і 33-річного Рудольфа Чернаєва, які були арештовані 20-го травня ц. р. службовцями Еф-Бі-Ай в місцевості Вудбрідж в стейті Ню Джерзі, коли вони намагалися перебрати заховані для них засекречені пляни про оборону ЗСА і новочасну зброю для поборення підводних човнів. За ці документи вони раніше заплатили 20 000 дол. американському старшині військової фльоти, не знаючи, що він тісно співпрацював у тій справі з органами Еф-Бі-Ай.

На процесі ввесь час є присутніми два представники совєтської амбасади, які слідкують за перебігом процесу. В американській пресі знову появились спекуляції, що Енґера і Чернаєва, які раніше працювали в ОН, ЗСА виміняють за дисидентів, які перебувають в ув'язненні, але це могло б статися тільки у випадку їхнього засудження.

В'ЄТНАМ НЕ СПРОМОЖНИЙ СТРИМАТИ ХВИЛЬ ВТІКАЧІВ

Банґкок, Тайланд. — Не зважаючи на факт, що В'єтнам має сьому щодо величини військову фльоту в світі, то не спроможний стримати тисяч втікачів, які кожного місяця човнами чи малими кораблями тікають з тієї комуністичної країни до сусідніх Тайланду, Малайзії, Австралії та Індонезії. Уряди згаданих держав вказують Ганоєві, що не спроможні прийняти до своїх країн такої великої кількости втікачів.

Баскійські терористи вбили двох еспанських поліцаїв

Мадрид, Еспанія. — У вівторок, 26-го вересня в столиці цієї країни баскійські терористи пострілами зі скорострілів вбили двох поліцаїв, щоб перешкодити дискусії в парляменті, яка відбувалася на тему першої конституції після смерти генераліссімуса Франка. Вбиті поліцаі не були в службі, вони доставлялиярину і овочі до своїх бараків.

Довідавшись про це вбивство, в парляменті заряджено хвилину мовчанки. Це вже друга протягом трьох днів атака в баскійському районі, яка є частиною запляннованої „постійної офензиви" проти поліції, що їх заповіла сепаратистична організація — За Батьківщину Басків і Свободу (ЕТА). На протязі 1978 року члени цієї організації вбили 15 поліцаїв.

ЧЕТВЕРТИЙ МАГ

„Блаженні милостиві, бо вони будуть помилувані" — *Мат. 5:7.*

Ми всі ще тямимо евангельський розказ про трьох мудрців. Вони обдарували немовлятко Ісуса скарбами, які йому стали в пригоді на еміграції в Єгипті. Їх називають царями, але ми їх не коронуємо, бо св. Письмо називає їх прямо мудрцями, в оригіналі „Гой маґой". Біблія також не згадує, скільки їх було, а традиція говорить, що їх було три. Будь ласка, познайомтеся сьогодні з четвертим.

Вони лагодилися в далеку дорогу, щоби побачити Царя Юдейського. Довго треба було приготуватися, запастися у все потрібне.

„Гей, поспішай", — загукали вони на четвертого, — коли не перестанеш приготовлятися черепашиним ходом, ми підемо без тебе".

„Це не є зла ідея, — відповів той, — передо мною ще багато орудок. Ідіть самі, я вас здожену". Вони пішли, а він завернув до міста.

Треба було заскочити до одного старика, якого він відвідував щоденно, лишити трохи грошей для сиріт, про які він дбав, забезпечити в лікарства місцеву лікарню.

Полагодивши все, подався навздогін своїм товаришам. Але вже в найближчому містечку задержався. Із кущів донеслося квиління залишеного безсовісною матір'ю немовлятко, треба було знайти якийсь притулок для біднятка, це забрало знову кілька днів. Також одна старенька бабуся зломала ногу, треба було її доглянути. В слідуючому селі повно голодних сиріт. Родичі повмирали від червінки. Минуло півроку, поки не знайшов для кожного даху над головою.

І так завжди щось його задержувало. Тут прокажені без опіки, там якась пошесть, в другому місті тільки вдови і сироти. Тут втратив рік, там чотири, там знову десять.

Нарешті заясніли верхи Єрусалиму. Поклонився святому місту. Коли минав якусь гору побачив покинуті тіла двох страчених розбійників. За останні гроші особисто похоронив їх і приляг відпочити. Старий вже був!

Проснувся і думки болісно засверлили в голові: в кишені не осталось ні гроша. „Чим я обдарую Царя Юдейського?" Хтось стояв біля нього. Це садівник?

„Пане, виправдувався маг, я шукаю царя гебреїв".

На устах садівника дивно ласкава усмішка. Зрозумів її маг і станув на вколішках: „Царю, нічого для Тебе не маю, все витратив для других".

„Кріпися, сину, що ти вчинив другим, Мені ти вчинив".

І знову усмішка. Так ясно на душі. Чи не виросли в неї крила?

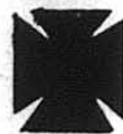
Information Service of Ukrainian Adventists
227 West 46th Street, New York, N.Y. 10036

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. Іванни Левицької Дуткевич
складають на Патріярший Фонд
25.00 долярів
Балтімор, Мд. Михайло і Анна ЗАХАРКІВ

В ЧОТИРНАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї Невіджалуваної ДРУЖИНИ
та нашої Найдорожчої МАМИ І БАБЦІ
бл. п.
ГАЛИНИ ГУСАК
відправиться
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в понеділок, 9 жовтня 1978 р., о год. 9 рано
в церкві Царя Христа в Бостоні, Масс.
Кревних, Приятелів та Знайомих просять про молитви в намірені Покійної —
МУЖ, ДІТИ й ВНУКИ

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і ніколи Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА, СИНА
бл. п.
ЮРІЯ ЗЕНЯ МІШКЕВИЧА
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в церкві свв. Володимира й Ольги в Чікаґо
в п'ятницю, 6 жовтня 1978 р., о год. 8:30 рано
Просимо Родину, Приятелів, Знайомих, Товаришів пом'янути Зеня у своїх молитвах.
В безмежному жалі: дружина — ТАМАРА
донечка — УЛЯНА
мама — ІРЕНА
тета — ОЛЯ

У глибокому смутку повідомляємо Членів нашої Кредитової Кооперативи та все Українське Громадянство, що в середу, 27-го вересня 1978 року, несподівано, відійшов у Вічність б. член нашої Дирекції, усіми люблений і поважаний

Дир. ПЕТРО ПОСТОЛЮК

учасник Визвольних Змагань, визначний громадський діяч, директор і керівник В-ва „Червона Калина" у Львові та в Ню Йорку, активний член багатьох установ й організацій.

Опечаленій Донці та Родині висловлюємо щирі співчуття.

Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Джерзі Ситі, Н. Дж.

У глибокому жалю і смутку повідомляємо, що в середу, 27-го вересня 1978 року, ненадійно, помер проживши 84 роки трудолюбивого і повного посвяти життя

бл. п.

ПЕТРО ПОСТОЛЮК

кол. старшина Українських Січових Стрільців, від початку був діяльним у Братстві УСС-ів, виконуючи обов'язки заступника голови, один із найвидатніших наших громадських діячів-комбатантів.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленим Донці, Зятеві і Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття.

Головна Рада Братства УСС

З найбільшим жалем повідомляємо, що в середу, 27-го вересня 1978 року відійшов від нас довголітній член нашої Головної Управи ОбВУА, центральної української організації кол. вояків-українців в Америці, непохитний звеличник культу української збройної сили

ПЕТРО ПОСТОЛЮК

на 84-му році життя.

Висловлюємо щире співчуття Дочці, Зятеві, Внукам і Родині Покійного.

Президія Головної Управи Об'єднання б. Вояків Українців в Америці

З найглибшим жалем і смутком повідомляємо, що засновник Видавничої Кооперативи „Червона Калина" у Львові, який відновив це славетнє Видавництво у Ню Йорку та був фактичним його керівником, плянувальником і душею, буквально, до останнього дня свого трудолюбивого і повного посвяти життя —

ПЕТРО ПОСТОЛЮК

кол. старшина Українських Січових Стрільців, один із найвидатніших наших громадських діячів-комбатантів —

помер несподівано на 84-му році життя, в середу, 27-го вересня 1978 року, у дорозі до друкарні, куди відвозив коректу нової книжки „Червоної Калини".

Висловлюємо щире співчуття Його Дочці, Зятеві і Внукам.

Дирекція Видавничої Кооперативи „Червона Калина"

АВАРІЙНИЙ ПЛЕНУМ...

(Закінчення зі стор. 2)

Брежнєв, — в окремі роки негативно відбиваються на тваринництві''. Нестача кормів стала нормальною річчю в колгоспно-радгоспному господарюванні, а в неврожайні роки брак кормів спричинює катастрофальні наслідки. Не диво, що ,,як і раніше, залишається низькою продуктивність скоту, повільно розв'язується завдання забезпечення населення м'ясними і молочними продуктами''.

І немає як прискорити тієї повільности, бо ,,За останні два роки, продовжував доповідач, — менше, як намічалося, одержано валової продукції сільського господарства в багатьох областях Російської Федерації, України, Казахстану, в Молдавії, Латвії, Киргизії. В багатьох областях за останні два роки або й не було зовсім, ,,навіть скоротився його об'єм''. З тверджень доповіді виходить, що немає областей, де б продукція сільського господарства не зменшувалась, або не лишалась такою, як була. Дійсно, як виглядає з доповіді, стан безпросвітний.

Невесело й з кадрами, а вони ж уважаються ,,ключовою проблемою партійного керівництва'' сільським господарством. Кожного року в радгоспах і колгоспах готують механізаторів, а їх не вистачає, бо, як висловився Брежнєв, ,,закріплюються далеко не всі''. Обходячи різні перепони, вони втікають до міста. Керівні органи колективістичної системи сільського господарства, а їх є багато, не керують так, як треба, вони замість координувати і унапрямлювати поступовий розвиток ,,часто стримують розвиток міжгосподарської кооперації''.

* * *

Занепокоєний майбутнім сільського господарства СССР, пленум схвалив постанову ,,Про дальніший розвиток сільського господарства СССР''. Постанова довга, в 20 пунктах її говориться, яких заходів треба вживати, щоб витягти сільське господарство з деградуючого стану. З наміченого пляну піднесення сільського господарства, схваленого пленумом, будуть такі несподіванки, як і з попередніх постанов, а їх було за брежнєвського реформаторства чимало. Інакше й не може бути, бо в постановах стверджено, що ,,досягнуті наслідки переконливо підтверджують наукову обґрунтованість і життьову силу ленінської аграрної політики КПСС'', здійснюваної за брежнєвського керівництва.

Третій місяць на широких просторах імперії в т. зв. союзний республіках іде битва ,,за хліб отечеству''. В цьому році збирання врожаю ще більше централізоване, як було минулого року. Оперативне керівництво зосереджено в оперативних штабах, під керівництвом яких працює на ланах 132 000 збирально-транспортних комплексів. Преса безугаву вихваляє героїв рекордових успіхів, підганяє, щоб не затримувати продажу зерна ,,Отечеству''. Як там ведеться, з року в рік за вказівками з центрального оперативного штабу в липні ростовський радгосп ,,Гігант'' виступив з закликом перевиконати державні пляни продажу зерна. Надхненні постановами липневого пленуму, господарства одно перед другим почали давати додаткові зобов'язання перевиконувати пляни продажу зерна державі. Як виглядає з перебігу жнив, пляни продажу зерна ,,Отечеству'' будуть виконані, хоч зерносховища в колгоспах доведеться для цього замітати віником.

У світову пресу пробилася важлива вістка, що вказує на перспективи соціялістичного господарювання. Багато років московське керівництво відмовлялось брати участь у світовій організації, через яку ЗСА з іншими державами, продуцентами збіжжя, погодились постачати малорозвинені країни в час стихійного лиха, рятувати населення від голоду. Як стало відомо, в цьому році СССР погодився вступити до світової організації, як країна, що потребує допомоги. Таким чином, керівництво СССР визнало банкрутство ,,науково обґрунтованої'' ленінської аграрної політики'' у брежнєвському виданні її, почавши з березневого пленуму.

На довгі роки країна з великими господарськими спроможностями буде потребувати допомоги хлібом.

[Кінець]

Український День у Міннесоті

(Закінчення зі стор. 2)

дві тисячі осіб, які відвідали й буфет.

10-го вересня на відпочинковій оселі ,,Кун Лейк'' Управа УККА відбула розваговий пікнік для українців Твін-Ситіс, який також пройшов добре. Дехто відпочивав у затишку дерев, а дехто слухав українську музику, при цьому був обід.

В часі між Українським Днем і пікніком УККА в Твін-Ситіс, Міннесота, відбувся Стейтовий ярмарок. На ньому був попис молодих талантів, серед яких була українська танцювальна група хореографа Ярослава Білого. З 430 контестантів першу нагороду отримала українська танцювальна група в сумі 1000 дол. плюс 100 дол. за перший виступ і контракт на черговий рік на щоденний виступ під час Стейтового ярмарку з оплатою 100 дол. за кожен виступ. Тритисячна публіка бурхливими оплесками вітала переможців.

Школа Українознавства у Вілмінґтоні

Знову відчинилися двері до українських шкіл для всіх дітей, що хочуть навчитися та поширити свої знання релігії, українознавства, українських народних танців і пісенъ.

16-го вересня ц. р., Суботня Школа при православній церкві свв. Ап. Петра і Павла у Вілмінґтоні, Делавер, розпочала 9-ий шкільний рік. На перший день вписалося 32 учні. Всіх їх розприділено до належних їм кляс. Навчання розпочалося спільною молитвою, що її провів настоятель парафії о. Павло Гринишин. Опісля діти приступили до святої сповіді, а в неділю 17-го вересня спільно з батьками прийняли святе Причастя.

Організатором школи є о. Павло Гринишин. Паніматка Анна, навчає релігію і українську мову — середню клясу. Пані Арлін Гливяк учить релігію — початкову клясу. Пан Ярема Озлянський учить релігію — старших учнів. Василь Шеремета учить українську мову вже третій рік. Праця його має добрі успіхи, щороку зголошується більше учнів на українське навчання. Діти вчаться співати українські церковні і народні пісні під керівництвом о. Гринишина, о. Василь Шеремета акомпаньює на фортепіяні.

Цього року ця мала парафія є дуже щаслива, тому що зголосилася панна Софія Лагута учити українських народних танців. Панна Софія є сама танцюристкою ансамблю ,,Зоря'' при Делаварському університеті, де також є студенткою цього ж університету.

Л. Шеремета

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Київська група...

(Закінчення зі стор. 1)

виправно-трудового кодексу одної з радянських республік, громадяни інших республік, зокрема Української, відбувають покарання за її межами (прізвища українців, які відбувають покарання у Російській Федеральній республіці, подані в інших документах Групи).

III. Місця заслання

Місця заслання, як правило, знаходяться за межами України. Українців скеровують на заслання (часто після закінчення строку ув'язнення в таборах Мордовії, Уралу або у Владімірській тюрмі) в Сибір, Якутію, Забайкалля, на Далекий Схід (Магаданська область та інші), в Північний Казахстан та інші райони, дуже далеко віддалені від України, де панує інша мова, де є інший побут, клімат і т. п. Це набагато збільшує ступінь покарання так засланого, як і його родини.

Подаємо прізвища деяких українців, які зараз перебувають на засланні:

Ірина Калинець (Стасів) — Забайкалля. Відбула 6-річний строк у Мордовському тоборі. (Засуджена за статтею ,,антирадянська агітація й пропаганда'').

Стефанія Шабатура — Північний Казахстан. Відбула 5-річний строк в Мордовському таборі (стаття — ,,антирадянська агітація й пропаганда'').

Василь Стус — Далекий Схід, Магаданська область. Відбув 5-річний строк у Мордовському таборі (стаття — ,,антирадянська агітація й пропаганда'').

Вячеслав Чорновіл — Якутська АРСР. Відбув 6 років у Мордовському таборі (стаття — ,,антирадянська агітація й пропаганда'').

Заслання чекає Ірину Сеник, інваліда, — під сучасну пору перебуває в Мордовському таборі. Для неї умови заслання — на чужині й самоті, часто в дуже невідрадних побутових умовах —, можуть бути важчі, як умови таборової неволі, де вона була разом з іншими українками.

У січні 1979 року на заслання мають післати Олександра Сергієнка, який хворіє туберкульозою. (Під сучасну пору він є в Уральському таборі).

Івана Світличного після закінчення строку ув'язнення, 15 квітня ц. р. вислали етапом на заслання — прямо з лікарні (він перебував у центральній таборовій лікарні у зв'язку з інфекційною жовтачкою і загостренням хронічного запалення нирок). І. Світличний прохав, з огляду на його стан здоров'я, призначити йому місце заслання на Україні. Дружина Світличного просила таборове начальство вислати І. Світличного на заслання не звичайним етапом, а літаком (звичайний етап — дуже вимучуючий і дуже важкий навіть для цілком здорової людини). І. Світличного відправили звичайним етапом. На початку червня він прибув, ледве живий, в Алтайський Край.

Згідно з радянським законодавством, засланець може просити про часовий виїзд з району назначеного поселення. Але дістати дозвіл — справа складна. Так у травні ц. р. Василь Стус з великим трудом дістав дозвіл поїхати до смертельно хворого батька. Щоб дістати дозвіл, він провадив голодівку, його підтримали інші засланці (з інших закутків країни), а теж друзі на волі. Він дістав дозвіл на дуже короткі відвідини батька в Донецьку (два дні?).

Вячеслав Чорновіл в березні ц. р., у зв'язку з важким захворінням матері (інсульт), дістав дозвіл виїхати з глухого селища в Якутії до Київської області — але на такий короткий час, що він ледве встиг доїхати до місця і вернутися назад. Так що такі дозволи іноді мають видимо знущальний характер.

IV. Місце замешкання після звільнення. Адміністративний нагляд

Після відбуття ув'язнення політв'язні позбавлені права на замешканнях у багатьох місцях і областях. Обмеження на прописку провадиться за неопублікованими (таємними) наказами. Обмеження у виборі місця замешкання, а теж неможливість отримати житло є перешкодами, через які колишні в'язні сумління не можуть вернутися туди, де вони жили до часу арешту, зокрема у великі міста. Це створює перешкоди для з'єднання родин. Крім того, таким засобом витискається з культурних центрів думаючих людей.

У місті чи селищі, де колишньому в'язневі сумління, або колишньому учасникові національно-визвольного руху дозволено поселитися, установлюється над ним адміністративний нагляд (прилюдний нагляд міліції). Ця міра покарання, яка не випливає з вироку, визначується адміністрацією виправно-трудової установи, в якій політв'язень відбув свій строк. Адміністрація дає рішення про встановлення нагляду над тими, які, відбуваючи покарання, ,,не стали на шлях виправлення''.

Правильник нагляду позбавляє піднаглядного чимало елементарних людських свобід: невільно, наприклад, вийти за межі поселення — міста й селища, невільно виходити зі свого житла у вечірні години й вночі (наприклад, від 8-ої год. вечора до 6-7 ранку і т. п.), невільно відвідувати клюби, кіно, ресторани і т. п. Треба раз у тиждень, в означений день і годину голоситися в міліцію. Порушення правильника нагляду карається позбавленням волі на час від двох років.

Під сучасну пору під наглядом живуть:

Надія Світлична, звільнена в травні 1976 року. Вагітність і народини дитини (в кінці травня ц. р.) не звільнили її від нагляду.

Ніна Строката, звільнена в грудні 1975 року. Важка недуга не звільнила її від нагляду і від різних покарань — штрафи, арешти до 15 діб — за порушення нагляду (у багатьох випадках інсинуйовані міліцією, або КҐБ).

Іван Кандиба, звільнений в січні 1976 року.

Левко Лук'яненко, звільнений після відбуття 15-річного строку в січні 1976 року. Нагляд тривав аж до його другого арешту в грудні 1977 року.

Микола Бондар. Після звільнення у листопаді 1977 року поселився у батьків у невеликому селищі Тульчині Черкаської области. Над ним встановлено відразу нагляд, хоч жити у батьків він не міг і на протязі кількох місяців він був змушений тинятися, шукаючи за житлом і роботою.

V. Трудовлаштування

При трудовлаштуванні до засланців, а теж до колишніх політв'язнів стосують звичайно дуже сильну дискримінацію. Хоч у СРСР немає закону про заборону, або обмеження на професії, але, як правило, колишні політв'язні позбавлені можливости працювати за фахом; часто не враховується теж стану здоров'я. Отже, Ніна Строката, лікар, науковий робітник-мікролог, змушена працювати касієром у невеличкому музеї, з мізерною платнею. Здібний філолог Надія Світлична — працювала двірником, прибиральницею. Ірині Калинець (талановитий філолог, поет. Терпить від астенії), яка перебуває на засланні, запропонували роботу кочегара, або доярки. Талановитий філолог, поет і перекладчик Василь Стус, важко хворий, працює у шахті. Талановитий журналіст Вячеслав Чорновіл, тяжко хворий, перебирає гнилу картоплю у зимному й вогкому приміщенні, дістає за це мізерну платню. Микола Бондар був згідний на будь-яку роботу, але щойно після кількамісячних безнадійних пошуках, влаштувався нарешті різноробом на заводі і дістав ліжко в гуртожитку."

Детройт будує Український Дім для старших віком

Українське організоване жіноцтво великого Детройту інформаціями, поданими в церковних Бюлетенях і листах розісланих громадянам, заповіло будову Українського Дому для старших віком.

Незвичайно радісна вістка пролетіла дуже швидко і захопила велику частину ідейного українського громадянства. Не зважаючи, на багато досі зреалізованих вже плянів і плянів, за якими докінчують свої будови в Детройті і околиці, цей заклик Союзу Українок зустівся з незвичайно великим одобренням. Уже давно відчувалася потреба такої установи. Наші заслужені громадяни дуже часто опинялися в чужомовних подібних інституціях і почувалися дуже осамітнені. Не мали з ким заговорити своєю рідною мовою, поділитися думками, заспівати своєї улюбленої пісні, пригадати собі давні, добрі часи. Оживили б себе спогадами, не тільки в думках і розмовах, але багатьом своє середовище допомогло б написати спогади, або докінчити їх в кращих умовах. Брак дружнього товариства вбивчо діяв на їхнє перебування, хоч опіка лікарська працювала непогано, проте чуже середовище дуже від'ємно впливало на спокійне перебування у ,,Богом порахованих днях''. І старенькі, немічні просилися, щоб їх забрати додому.

Тепер в таких інституціях перебувають наші люди. За перебування їхнє платить родина, а за тих, які не мають нікого, адміністрація забирає у них платню соціяльного забезпечення і часто ощадності, якими то сумами господарить при їхньому вдержанні. Всі вони почуваються в тих інституціях дуже погано. Хоч їх відвідують наші самаритянки, чи знайомі, то все таки заступити свого рідного українського оточення вони не можуть. Доба має 24 години, часто немає кому і немає чим того часу заповнити. Настає порожнеча і смуток.

Чи військові, які змагалися у славному вісімнадцятому (Богач-УСС, Лепеха-козак) заслужили собі на те, щоб вони на старші роки поневірялися між чужими?

Перші кроки. Союз Українок, Округа Детройт, ще на початку 1978-го року закупила при вулиці Раєн у містечку Ворені, недалеко Детройту, шість акрів землі пригожої під будову заплянованої акції. Близько Церкви, Кредитівки і багатьох інших установ, та близько замешкалих українських громадян. На початок то досить. Сусідка, американка, Павлина Блондел, довідавшись про такий гуманний почин українського жіноцтва подарувала один акр своєї землі на ту ціль, так що майбутня українська інституція уже у своїх перших початках поширилася на сім акрів. На самому початку велике діло знайшло гарний відгук, зустрілося з одобренням сусідів; із таким одобренням зустріне його і наша громада.

Плян будови в руках архітекта Петра Тарапати, представника відомої фірми Метрополітального Детройту, вже на викінченні. Має бути 120 мешканевих кімнат. Деякі будуть з двома спальнями, деякі з однією і так звані економні кімнати. Буде велика заля для розваг і концертів, їдальня, амбуляторія, бібліотека і музейна кімната. Очевидно, буде також Бюро Суспільної Опіки. Назовні Оселі майдан на двісті авт, город для променад з деревами, квітами і травою. Плян побудови буде здійснений в трьох етапах. В першій фазі буде викінчено 56 кімнат-помешкань, їдальня і спільна заля для різних імпрез, гутірок. У дальших двох стадіях будова буде закінчена. Речники Окружної Управи і Комітету побудови тепер не можуть встановити час, в якому триватиме будова і вони ще не мають кошторису.

Союз Українок і Т-во ,,Самопоміч''. Це була мрія багатьох гуманістів нашої околиці, й цю мрію реалізує усе жіноцтво Союзу Українок, покликавши собі на допомогу Т-во ,,Самопоміч'', харитативна праця якого покривається з діяльністю Суспільної Опіки СУА, тому співпраця на тому полі повинна бути можлива і гармонійна. Всі пожертви на ту ціль будуть звільнені від податку. Тому й не треба переконувати й промовляти до сердець наших жертвенних громадян, щоб піддержали цей гарячий заклик Будівельного Комітету. Громадяни, які протягом багатьох років піддержували всі наші гарні акції будов шкіл, церков, публічних народних домів та були жертводавцями інших культурно-освітніх дій, вони і тепер без сумніву прийдуть з допомогою побудови такої інституції, якої в нас не було, а яка для Детройту і околиць є дуже потрібна, бо старших віком громадян вже збільшилося і найвища пора вже була про них також подумати, вони бо добре і чесно сповняли всі обов'язки, працьовитих громадян, віддавши свої гарні молоді роки українським товариствам, організаціям та установам.

Комітет діє в такому складі: голова Окружної Управи СУА — Рома Дигдало, голова Будівельного Комітету — Анастазія Волкер, секретарки — Ярослава Сена, скарбничка — Павлина Будзол. До Управи Округи СУА чи до членів Комітету Будови вже можна звертатися за помешканням, як теж вносити і деклярувати свої датки на будову.

Про дальший поступ будови та про всі справи пов'язані з пансіоном чи мешканевим домом для старших віком у Детройті і околиці інформуватимемо час-від-часу нашу громаду, як надходитимуть до нас відомості від Комітету побудови.

Михайло Бажанський

МАЛИЙ ЗРІСТ В ЦІНАХ ПРОДУКТІВ ШИРОКОГО ВЖИТКУ

Вашінгтон. — Департамент праці інформує, що протягом серпня роздрібні ціни на продукти широкого вжитку зросли тільки на шість десятих одного відсотка, що представляє собою порівняльно мале збільшення. Продовж липня ті ціни зросли на п'ять десятих одного відсотка. Секретар скарбу Майкел Блументол, висловлюючи вдоволення із липневої та серпневої статистик, все одно підкреслив, що інфляційна стопа далі зависока. Протягом серпня ціни на харчові продукти були стабільні, а в деяких випадках навіть зменшилися.